

одержаних за період утримання телят, то також переважали корови української чорно-рябої молочної породи на 0,9 голів. Всі ці дані свідчать про більшу економічність корів української чорно-рябої молочної породи в даних господарських умовах досліджуваного господарства.

Коефіцієнт господарського використання обох порід знаходиться в межах 0,50-0,55, це свідчить про те, що співвідношення між періодом вирощування і використання корів майже однакове. Оскільки вирощування ремонтної телиці до продуктивного віку обходиться дорого, то корова повинна експлуатуватися досить тривалий термін, щоб окупити витрати на її вирощування.

УДК 636.4.082.3

КЛОПЕНКО Н.І., асистент

Білоцерківський національний аграрний університет

ЕФЕКТИВНІСТЬ ВІДБОРУ КОРІВ УКРАЇНСЬКОЇ ЧОРНО-РЯБОЇ МОЛОЧНОЇ ПОРОДИ ЗА ЕКСТЕР'ЄРОМ

Екстер'єр тварин формується під впливом відбору та підбору з урахуванням напрямку продуктивності, зовнішніх факторів та інтенсивності вирощування ремонтного молодняка. Більшість дослідників вказують на той факт, що екстер'єр корів визначається, у першу чергу, генетичними чинниками: належністю до породи, типу, лінії, родини.

Вивчено вплив генотипових факторів (генотипу батька, лінійної належності та частки спадковості за голштинською породою) на формування екстер'єру первісток української чорно-рябої молочної породи. Сила впливу генотипу батька на живу масу дочок складає 73,3 %, на проміри будови тіла – 32,6–86,4 %, лінії – 77,0 % і 34,9–70,2 %, частки спадковості за голштинською породою – 25,9 % і 16,6–40,5 % відповідно.

Також досліджено ефективність проведення відбору первісток за промірами будови тіла. Виявлений додатний, різний за силою зв'язок між промірами будови тіла первісток і надоем за 305 днів лактації ($r = 0,016-0,332$), причому найбільш ефективним є проведення відбору за висотою в холці ($r = 0,332$).

Ефективність одночасного комплексного відбору молочної худоби за кількома ознаками залежить від наявності кореляції між ними. Зв'язок між промірами будови тіла первісток ТОВ «Сухоліське» і надоем за 305 днів лактації у всіх випадках додатний, проте різний за силою. Середній за силою зв'язок спостерігається між надоем і висотою в холці ($r=+0,332$, $P\geq 0,999$) та надоем і навкісною довжиною тулуба ($r=+0,258$, $P\geq 0,99$), в інших випадках сила зв'язку слабка, проте із висотою в крижах ($P\geq 0,99$), обхватом грудей за лопатками ($P\geq 0,99$) та глибиною грудей ($P\geq 0,95$) вірогідна.

Вибракування первісток за промірами будови тіла супроводжується зростанням величини надою за 305 днів або вкорочену лактацію. Зокрема, під час відбору за висотою в холці на кожні 5 % вибракуваних корів висота в холці зростає на 0,5 см, а надій – на 28,4 кг, за навкісною довжиною тулуба – на 0,7 см і 11,4 кг, шириною грудей – 0,3 см і 9,3 кг, обхватом грудей за лопатками – 1,2 см і 13,7 кг.

Отже, поліпшенню екстер'єру корів сприятиме використання бугаїв-плідників та ліній, що володіють бажаними показниками живої маси та будови тіла дочок, а також тварин із високою часткою спадковості за голштинською породою, які характеризуються добрими екстер'єрними показниками. Відбір первісток за промірами будови тіла супроводжується певним зростанням надою за 305 днів лактації. Найвищі темпи зростання надою за лактацію спостерігаються під час відбору первісток за висотою в холці, що є підставою проведення відбору в першу чергу за цим показником.

УДК 636.2.034.06:612.664

ДИНЬКО Ю.П., аспірант

Інститут розведення і генетики тварин імені М.В. Зубця НААН України

Науковий керівник – **СТАВЕЦЬКА Р.В.**, д-р с.-г. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

ВПЛИВ ТИПУ КОНСТИТУЦІЇ НА ЕКСТЕР'ЄР І МОЛОЧНУ ПРОДУКТИВНІСТЬ ПЕРВІСТОК УКРАЇНСЬКОЇ ЧОРНО-РЯБОЇ МОЛОЧНОЇ ПОРОДИ

Конституція і екстер'єр є важливими складовими комплексної оцінки молочної худоби, оскільки тільки конституційно міцні тварини можуть бути здоровими, високопродуктивними, регулярно давати повноцінний приплід. Метою досліджень було виявлення особливостей екстер'єру і молочної продуктивності первісток української чорно-рябої молочної породи різних типів конституції

Дослідження проведено в 2016 році у племзаводі української чорно-рябої молочної породи СВК ім. Щорса Київської області (n=100) на основі даних зоотехнічного обліку, а також взяття промірів тіла і вим'я первісток. Розподіл корів за типами конституції проводився за методикою О. М. Черненка за об'ємно-ваговим коефіцієнтом (велико-, середньо- і малооб'ємний типи).

У результаті власних досліджень виявлено наступний розподіл первісток за типами конституції: великооб'ємний – 23 %, середньооб'ємний – 51 %, малооб'ємний – 26 %. Перевагу за більшістю промірів тіла показали первістки великооб'ємного типу конституції (на 0,9-8,3 см), крім ширини заду в сідничних горбах і обхвату п'ястка, за якими вони поступались ровесницям середньооб'ємного типу на 0,2 см і 0,1 см, відповідно. У більшості випадків перевага за промірами тіла була достовірною.

У власних дослідженнях не виявлено певних тенденцій щодо розвитку вим'я корів (за промірами та індексами) залежно від типу конституції.

Встановлено, що корови великооб'ємного типу поступались за показниками молочної продуктивності ровесницям середньо- і малооб'ємного типів. Вищим надоєм за 305 днів лактації (7395 кг) і вищим добовим надоєм (31,6 кг) характеризувались первістки середньооб'ємного типу конституції, які переважали ровесниць малооб'ємного типу на 340 кг і 0,5 кг, великооб'ємного – на 662 кг і 1,9 кг, відповідно. За кількістю молочного жиру і білка, масовою часткою жиру і білка в молоці різниця між коровами різних груп біла незначною: за кількістю молочного